M/P ENT – 31

Total No. of Pages : 16

Seat No.	

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, September - 2022
SOCIOLOGY
Sub. Code - 58774

Day and Date : Saturday, 24 - 09 - 2022 **Total Marks : 100**

Time : 04.00 p.m. to 06.00 p.m.

Instructions :
1) **All questions are compulsory.**
2) **Each question carries 2 marks.**
3) **Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.**
4) **Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.**
5) **Follow the instructions given on OMR Sheet.**
6) **Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.**
7) **Only non programmable calculators are allowed.**

1) Which of the following is not a characteristic of the scientific method?

A) Deterministic B) Rationalism

C) Empirical D) Abstraction

खालीलपैकी कोणते वैज्ञानिक पद्धतीचे वैशिष्ट्य नाही?

अ) निर्धारक ब) तार्किकवाद

क) अनुभवजन्य ड) अमूर्तता

2) Research can be Classified as :

A) Basic, Applied and Action Research

B) Quantitative and Qualitative Research

C) Philosophical, Historical, Survey and Experimental Research

D) All the above

संशोधन खालीलप्रमाणे वर्गीकृत केले जाऊ शकते :

अ) मूलभूत, उपयोजित आणि कृती संशोधन

ब) संख्यात्मक आणि गुणात्मक संशोधन

क) तात्विक, ऐतिहासिक, सर्वेक्षण आणि प्रायोगिक संशोधन

ड) वरीलपैकी सर्व

P.T.O.

3) Which type of research design expert survey is undertaken?

A) Experimental B) Exploratory

C) Explanatory D) Diagnostic

कोणत्या प्रकारच्या संशोधन आराखड्यामध्ये तज्ञाकडून सर्वेक्षण केले जाते?

अ) प्रायोगिक ब) अन्वेषणात्मक

क) स्पष्टीकरणात्मक ड) निदानात्मक

4) Blueprint of research work is called

A) Research problem B) Research design

C) Research tools D) Research methods

संशोधन कार्याच्या ब्लू प्रिंटला काय म्हणून संबोधले जाते?

अ) संशोधन समस्या ब) संशोधन आराखडा

क) संशोधन साधने ड) संशोधन पद्धती

5) What is called for the study with a comparison of two periods past and present?

A) Ex-post facto design B) Ex-pre facto

C) Ex-comparison design D) Ex-periods design

भूतकाळ आणि वर्तमान या दोन कालखंडांची तुलना करणाऱ्या अभ्यासाला काय म्हणतात?

अ) एक्स–पोस्ट फॅक्टो डिझाइन ब) एक्स–प्री फॅक्टो

क) भुतपूर्व तुलना डिझाइन ड) भूतकाळातील डिझाइन

6) What is the meaning of a Survey?

A) Descriptive B) Fact finding

C) Analytical D) Systematic

सर्वेक्षणाचा अर्थ काय आहे?

अ) वर्णनात्मक ब) तथ्यांचा शोध

क) विश्लेषणात्मक ड) पद्धतशीररित्या

7) A representative sample is related to.

A) Survey method B) Psychoanalytic method

C) Case study method D) Clinical method

प्रतिनिधीक नमुना खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे.

अ) सर्वेक्षण पद्धती ब) मनो विश्लेषणात्मक पद्धती

क) व्यष्टी अध्ययन पद्धती ड) चिकित्सक पद्धती

8) Which is not a type of question-based on measuring response?

A) Nominal B) Ordinal

C) Interval D) Internal

प्रतिसाद मोजण्याच्या आधारावर कोणता प्रश्नांचा प्रकार नाही?

अ) नॉमीनल ब) आर्डीनल

क) इन्टरवल ड) इन्टरनल

9) Which of the following sampling methods is based on probability?

A) Quota sampling B) Stratified sampling

C) Judgement sampling D) Convenience sampling

खालीलपैकी कोणती नमुना पद्धती संभाव्यतेवर आधारित आहे?

अ) कोटा नमुना ब) स्तरीत यादृच्छिक नमुना

क) निवाडा नमुना ड) सोयीचे नमुने

10) Who of the following said tha 'Social Research' is the systematic method of discovering the new facts?

A) P. V. Young B) F. A. Ogg

C) Red Man and Morey D) None of these

खालीलपैकी कोण म्हणाले की, 'सामाजिक संशोधन' ही नवीन तथ्ये शोधण्याची पद्धतशीर पद्धत आहे'?

अ) P. V. यंग ब) F. A. Ogg

क) रेड मॅन आणि मोरे ड) यापैकी नाही

11) Who defined 'Research design as a master plan specifying the methods and procedures for collecting and anlalyzing the needed information".

A) Henry Manheim B) William Zimkud

C) Ackoff Russel D) R. K. Yin

''संशोधन आराखडा हा एक मास्टर प्लॅन आहे जो की, आवश्यक माहिती गोळा करण्यासाठी आणि विश्लेषण करण्यासाठी पद्धती आणि प्रक्रिया निर्दिष्ट करते'' अशी व्याख्या कोणी केली आहे?

अ) हेन्री मेनहेम ब) विलयम झिमकुड

क) Ackoff रसेल ड) R. K. यिन

12) Which of the following is not reference-style in research?

A) Turaben B) M.L.A

C) A.P.A D) Indian

खालीलपैकी कोणती संशोधनातील संदर्भ–शैली नाही?

अ) तुराबेन ब) M.L.A

क) A.P.A ड) भारतीय

13) Which of the following are not types of variables?

A) Dependent and Independent B) Experimental and measured

C) Qualitative and Quantitative D) Participant and Non-participant

खालीलपैकी कोणते चलांचे प्रकार नाहीत?

अ) अवलंबित आणि स्वतंत्र ब) प्रायोगिक आणि मोजमाप

क) गुणात्मक आणि संख्यात्मक ड) सहभागी आणि गैर–सहभागी

14) What is full form of SPSS?

A) Statistical Package of Social Science

B) Statistical Processor of Social Science

C) Standard Package of Social Survey

D) Standard Package of Social Science

SPSS चे पूर्ण रूप काय आहे?

अ) सामाजिक विज्ञानाचे सांख्यिकीय पॅकेज ब) सामाजिक विज्ञानाचा सांख्यिकी प्रोसेसर

क) सामाजिक सर्वेक्षणाचे मानक पॅकेज ड) सामाजिक विज्ञानाचे मानक पॅकेज

15) Which of the following tool used for Random Sample when the population is very large.

A) Calculator B) Telescope

C) Computer D) Typewriter

लोकसंख्या खूप मोठी असताना, यादृच्छिक नमुन्यासाठी खालीलपैकी कोणते साधन वापरले जाते.

अ) गणकयंत्रे ब) दुर्बिणयंत्र

क) संगणक ड) टायपरायटर

16) Which is the main objective of review the literature?

A) To find out the gap in earlier research

B) To find out the conclusion

C) To find out the methodology

D) To find out the tools and technique

साहित्याच्या आढावाचा मुख्य उद्देश कोणता आहे?

अ) पूर्वीच्या संशोधनातील वगळलेला भाग शोधण्यासाठी

ब) निष्कर्ष शोधण्यासाठी

क) पद्धती शोधण्यासाठी

ड) साधने आणि तंत्र शोधण्यासाठी

17) Which one of the following is not a type of table?

A) Provariate B) Bivariate

C) Multivariate D) Univariate

खालीलपैकी कोणता तक्याचा प्रकार नाही?

अ) सुचल तक्ता ब) व्दिचल तक्ता

क) बहुचल तक्ता ड) एकचल तक्ता

18) Which of the following is not a web browser?

A) Internet Explorer B) Mozilla Firefox

C) Google Chrome D) Yahoo

खालीलपैकी कोणता वेब ब्राउझर नाही?

अ) इंटरनेट एक्स्पोरर ब) मोझला फायरफॉक्स

क) गुगल क्रोम ड) याहू

19) Who proposed six elements of the research proposal.

A) Earl babbies B) P. V. Young

C) Emory D) Sarantocos

संशोधन अहवालाचे सहा घटक कोणी माडले.

अ) अर्ल बबी ब) पी व्ही यंग

क) एमोर्री ड) सरांतोकोस

20) Who has given suggestions on the sequence of questions?

A) Fink and Kosecoff B) Theodorson and Theordorson

C) Henry Manheim D) Baker

प्रश्नावलीच्या अनुक्रमनीकेवर कोणी सल्ला दिला आहे?

अ) फिन्क आणि कोसेंकोफ ब) थेडोर्स्न आणि थेडोर्स्न

क) हेनरी मान्हेम ड) बेकर

21) What is the general meaning of the central tendency method?

A) Average B) Accuracy

C) Reliability D) None of the above

केंद्रीयमापन पद्धतीचा सर्वसाधारण अर्थ कोणता?

अ) सरासरी ब) अचूकता

क) वैधता ड) यापैकी नाही

22) Which of the following is the type of Data distribution?

A) Frequency distributions B) Percentages distribution

C) Cumulative distribution D) All above

माहिती वितरणातील पूढीलपैकी कोणता प्रकार आहे.

अ) वारंवारिता वितरण ब) टक्केवारी वितरण

क) संचित वितरण ड) वरीलपैकी सर्व

23) What is the general meaning of the central tendency method?

A) Average B) Accuracy

C) Reliability D) None of the above

केंद्रीयमापन पद्धतीचा सर्वसाधारण अर्थ कोणता आहे?

अ) सरासरी ब) अचूकता

क) वैधता ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

24) Which types of the source includes, interview?

A) Primary B) Secondary

C) Tertiary D) None of the above

मुलाखत कोणत्या प्रकारच्या स्रोतामध्ये अंतर्भूत आहे?

अ) प्राथमिक ब) दुय्यम

क) तृतीय ड) वरीलपैकी नाही

25) Which of the following is no method of average calculation?

A) Mean B) Mode

C) Correlation D) Median

खालील पैकी कोणती सरासरी मापनाची पद्धत नाही?

अ) मध्य ब) बहुलक

क) सहसंबंध ड) मध्यांक

26) Theory which refers to an abstract impressionistic approach rooted in the philosophical system are called ___________.

A) Grounded Theory B) Grand Theories

C) Miniature Theories D) Speculative Theories

अमूर्ततेचा प्रभाव असलेला दृष्टीकोन की ज्याची पाळेमूळे तत्वज्ञानाच्या व्यवस्थेत आढळतात त्या सिद्धांताला .... म्हणतात.

अ) पायाभूत सिद्धांत ब) व्यापक सिद्धांत

क) अंशिक सिद्धांत ड) अनुमानात्क सिद्धांत

27) Who argued that society change from, 'a state of relatively indefinite, incoherent homogeneity to a state of relatively definite, coherant, heterogeneity'.

A) Herbert Spencer B) Emile Durkheim

C) Talcott Parsons D) Auguste Comte

'समाज हा सापेक्षत: अनिश्चित असंबंद्ध एकजिनसीपणा कडून सापेक्षत: निश्चित, सुसंगत विषमतेकडे परावर्तित होत असतो असे कोणी म्हटले आहे'?

अ) हर्बर्ट स्पेन्सर ब) एमिल डर्कहेम

क) टॅल्कोट पार्सन्स ड) ऑगस्टे कॉम्टे

28) 'Social Conflicts are not always destuctive but may play integrative role'. Who among the following thinkers did express this view?

A) Ralph Dahrendorf B) Lewis Coser

C) Karl Marx D) Max Weber

सामाजिक संघर्ष हे नेहमीच विध्वंसक नसतात पण ते एकात्मिक भूमिका पार पाडू शकतात खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने हा दृष्टीकोन मांडलेला आहे?

अ) राल्फ डॅरेनडॉर्फ ब) लुईस कोसर

क) कार्ल मार्क्स ड) मॅक्स वेबर

29) Conflict theory emerged as :

A) Critique of feminist theory

B) Alternatice to Anthony Gidden's Structuration

C) Alternative to structural functionalism

D) Critique of postmodernism

संघर्ष सिद्धांत उदयाला आला तो:

अ) स्त्रीवादी सिद्धांताला टीका म्हणून

ब) ॲन्थाली गिडन्स् यांच्या संरचनीकरण सिद्धांताला पर्याय म्हणून

क) संरचनावादी–प्रकार्यवादाला पर्याय म्हणून

ड) उत्तर आधुनिकतावादावर टीका म्हणून

30) Which concept of Marx was the basis for Lukac's concept of reification?

A) Feitishism of Commodities B) Surplus Value

C) Commodity D) Super Structure

माक्र्स यांची कोणती संकल्पना ही ल्युकास यांच्या सामाजिक संबंधाचे वस्तुकरण आणि वस्तुनिष्ठिकरण या संकल्पनेचा मूलाधार आहे?

अ) वस्तूंचा वैशिष्ठपूर्णपणा ब) अतिरिक्त मूल्य

क) कमॉडिटी ड) अधिसंरचना

31) Which type of structuralism was put forwarded by Claude Levi-Strauss.

A) Anthropoligical Structuralism B) Structural Marxism

C) Linguistic Structuralism D) None of the above

क्लॉर्ड लेव्हीस्ट्रास यांनी कोणत्या प्रकारचा संरचनावाद मांडला.

अ) मानवशास्त्रीय संरचनावाद ब) संरचनात्मक माक्र्सवाद

क) भाषाशास्त्रीय संरचनावाद ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

32) According to Garfinkel ___________ means the ability to interpret, describe outside situation to others and himself.

A) Indexicality B) Accounting

C) Accounts D) Reflexivity

गारफिंक्रेल यांच्यामते .... म्हणजे बाहेरच्या परिस्थितीचा व्यक्ती जो अन्वयार्थ लावतो तो स्वत:ला तसेच इतरांना सांगण्याची क्षमता होय?

अ) अर्थाची संदर्भप्रधानता ब) वर्णन सादरीकरण क्षमता

क) वर्णन ड) प्रतिबिंबितता

33) Schutz's which concept ignores individual, unique features and focus on only generic and homogeneous characteristics?

A) Recipies
B) Typification
C) Intersubjectivity
D) Lifeworld

शूट्झ यांची कोणती संकल्पना व्यक्तिकडे, वैशिष्ठयांकडे दूर्लक्ष करते आणि मूलभूत सजातीय वैशिष्टयांकडे लक्ष देते?

अ) तयारवर्तनरीती
ब) प्रकारीकरण
क) आंतरव्यक्तिगतता
ड) जीवनजग

34) Who is not known as classical sociologist?

A) R. K. Morton
B) Emile Durkheim
C) Max Weber
D) August Comte

अभिजात समाजशास्त्रज्ञ म्हणून कोण ओळखले जात नाही?

अ) आर. के. मॉर्टन
ब) एमिल डर्कहेम
क) मॅक्स वेबर
ड) ऑगस्ट कॉम्टे

35) In his evolutionary framework Marx arranged societics in the order of ____________.

A) Socialism, Primitive Communism, Slave Owning and Feudalism
B) Primitive Communism, Slave Owning, Feudalism, Capitalism and Socialism
C) Feudalism, Capitalism, Slave Owning, Primitive Communism and Socialism
D) Capitalism, Primitive Communism and Slave Owning

मार्क्सने त्याच्या उत्क्रांतीच्या चौकटीत समाजांची मांडणी .... या क्रमाने केली आहे?

अ) समाजवाद, आदिम साम्यवाद, गुलाम गिरी आणि सरंजामशाही
ब) आदिम साम्यवाद, गुलाम गिरी, सरंजामशाही, भांडवलशाही आणि समाजवाद
क) सरंजामशाही, भांडवलशाही, गुलाम गिरी, आदिम साम्यवाद आणि समाजवाद
ड) भांडवलशाही, आदिम साम्यवाद आणि गुलाम गिरी

36) Which of the following is the best example of Legal Rational Authority?

A) Verstehen B) Bureaucracy

C) Ideal types D) None above

खालीलपैकी कायद्या धिष्ठीत तार्कीक अधिकाराचे खालीलपैकी सर्वोत्तम उदाहरण कोणते?

अ) वर्स्टेहेन ब) नोकरशाही

क) आदर्श प्रारूपे ड) वरील नाही

37) Which of following is correct in concern with non-logical action?

A) Non-Logical Actions have means and ends

B) Its ends are objectively attainable

C) Non-Logical Actions are irrational

D) All above

अतार्किक क्रिया बाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

अ) अतार्किक क्रियांना साध्य आणि साधन असतात ब) त्याचे उद्दीष्टे वस्तुनिष्ठपणे साध्य करता येतात

क) अतार्किक क्रिया तर्कहीन असतात ड) वरील सर्व

38) Sociology as a separate discipline was emerged primarily out of ___________.

A) Russian revolution B) Enlightenment thought

C) Classical thought D) Social philosophy

समाजशास्त्र ही एक स्वतंत्र शाखा म्हणून प्रामुख्याने .... मधून उद्यास आली.

अ) रशियन क्रांती ब) ज्ञानोदय (प्रबोधन) विचार

क) अभिजात विचार ड) सामाजिक तत्वज्ञान

39) Which of the following is not one of the four basic stages of what mead calls "the act"?

A) Impulse B) Perception

C) Manipulation D) Significant symbols

मीड यांच्या मते 'कृती' यांचे कोणत्या खालील मूलभूत टप्प्यांपैकी कोणता एक टप्पा नाही?

अ) आवेग ब) ग्रहण (धारणा)

क) हाताळणी ड) उपयुक्त सांकेतिक चिन्हे

40) Who is the founder of Social Psychology?

A) Blumer B) Pareto

C) Cooley D) Mead

सामाजिक मानसशास्त्राचे संस्थापक कोण आहेत?

अ) ब्लुमर ब) पॅरेटो

क) कूली ड) मीड

41) Who distinguished between governing and non-governing elites?

A) Weber B) Marx

C) Durkheim D) Pareto

सत्ताधारी श्रेष्ठीजन आणि बिगर सत्ताधारी श्रेष्ठीजन यांमध्ये भेद कोणी केला?

अ) वेबर ब) मार्क्स

क) डर्कहेम ड) पॅरेटो

42) Social disparity encourages ____________.

A) Unity B) Divisiveness

C) Homogeneity D) Secularism

सामाजिक असमानतेमुळे .... वाढीस लागते.

अ) एकता ब) फुटीरता

क) एकजिनसीपणा ड) धर्मनिरपेक्षता

43) Which of the following is the oldest Veda?

A) Rigveda B) Yajurveda

C) Samaveda D) Atharvaveda

खालीलपैकी कोणता सर्वात जुना वेद आहे?

अ) ऋग्वेद ब) यजुर्वेद

क) सामवेद ड) अथर्ववेद

44) Who of the following argued that tribes are backward Hindus?

A) Verrier Elwin B) G. S. Ghurye

C) N. K. Bose D) All of the above

खालीलपैकी कोणी म्हटले आहे की आदिवासी मागासलेले हिंदू आहेत.

अ) व्हेरियर एल्विन ब) जी. एस. घुर्ये

क) एन. के. बोस ड) वरील सर्व

45) Who among the following suggested for creating 'National Parks for the tribals'?

A) G. S. Ghurye B) D. P. Mukherjee

C) Radhakamal Mukharji D) M. N. Shrinivas

'आदिवासींसाठी राष्ट्रीय उद्याने' तयार करण्याच्या सूचना पुढीलपैकी कोणी दिल्या?

अ) जी. एस. घुर्ये ब) डी. पी. मुखर्जी

क) राधाकमल मुखर्जी ड) एम. एन. श्रीनिवास

46) Which concept introduced by M. N. Srinivas?

A) Secularization B) Dominant Caste

C) Progress D) Development

एम. एन. श्रीनिवास यांनी कोणती संकल्पना वापरली?

अ) धर्मनिरपेक्षता ब) प्रभावी जात

क) प्रगती ड) विकास

47) Which name is associated with writing on Social Background of Indian Nationalism?

A) A. R. Desai B) M. N. Shrinivas

C) D. P. Mukherji D) G. S. Ghurye

भारतीय राष्ट्रवादाच्या सामाजिक पार्श्वभूमीशी संबंधीत लिखाण कोणी केले आहे?

अ) ए. आर. देसाई ब) एम. एन. श्रीनिवास

क) डी. पी. मुखर्जी ड) जी. एस. घुर्ये

48) Indology is known as the science of ___________.

A) Modern Society B) Western Society

C) Traditional Society D) Indian Society

इंडॉलॉजी हे .... चे विज्ञान म्हणून ओळखले जाते.

अ) आधुनिक समाज ब) पाश्चमात्य समाज

क) पारंपारिक समाज ड) भारतीय समाज

49) Who among the following is known Marxlogiest?

A) G. S. Ghurye B) D. P. Mukherjee

C) Radhakamal Mukharji D) M. N. Shrinivas

खालीलपैकी कोणाला मार्क्सलोगीएस्त म्हणून ओळखले जाते?

अ) जी. एस. घुर्ये ब) डी. पी. मुखर्जी

क) राधाकमल मुखर्जी ड) एम. एन. श्रीनिवास

50) The Constitution of India refers to tribal people as ____________.

A) Scheduled Tribe B) Backward Hindus

C) Girijan D) Aadim

भारतीय राज्यघटनेत आदिवासी लोकांचा उल्लेख ....

अ) अनुसूचित जमाती ब) मागास हिंदू

क) गरीजन ड) आदिम

❄ ❄ ❄

Rough Work / रफ़ कार्य

Rough Work / रफ़ कार्य